

Ostvarivanje prava na pristup informacijama

Pravo na pristup informacijama je temeljno ljudsko pravo koje se štiti Ustavom Republike Hrvatske, Europskom konvencijom o ljudskim pravima i slobodama, Konvencijom o pristupu informacijama, međunarodnim ugovorima i Zakonom o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj 25/13.).

Cilj Zakona o pravu na pristup informacijama je omogućiti i osigurati ostvarivanje Ustavom Republike Hrvatske zajamčenog prava na pristup informacijama, kao i na ponovnu uporabu informacija fizičkim i pravnim osobama putem otvorenosti i javnosti djelovanja tijela javne vlasti.

Pravo na pristup informacijama temelji se na načelima javnosti, slobodnog pristupa uz ograničenja propisana zakonom, načelima pravodobnosti, potpunosti i točnosti informacije, načelu jednakosti i načelu raspolaganja informacijom.

Zakon o pravu na pristup informacijama daje svim domaćim i stranim fizičkim i pravnim osobama, na jednak način i pod jednakim uvjetima pravo na pristup informacijama. Zakon obvezuje tijela javne vlasti na objavljivanje na internetskim stranicama potpunih i točnih informacija. Tijela javne vlasti moraju učiniti dostupnim sve informacije koje posjeduju i obvezna su omogućiti pristup informacijama.

Pravo na pristup informaciji ostvaruje se podnošenjem zahtjeva tijelu javne vlasti. Tijelo javne vlasti će odlučiti o zahtjevu za pristup informaciji najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Svaki korisnik ima pravo na ponovnu uporabu informacija u komercijalne ili nekomercijalne svrhe, u skladu s odredbama ovoga Zakona.

U svrhu ponovne uporabe informacija tijelo javne vlasti će učiniti svoje informacije dostupnima u elektroničkom obliku kad god je to moguće i primjereno. Tijelo javne vlasti nema obvezu osigurati pretvorbu informacija iz jednog oblika u drugi niti osigurati uporabu dijela informacije te nema obvezu obnavljati (ažurirati, nadograđivati, nastaviti stvarati) određenu informaciju samo u svrhu ponovne uporabe.

Protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za pristup informaciji i ponovnu uporabu, podnositelj zahtjeva može izjaviti žalbu Agenciji za zaštitu osobnih podataka, koja sukladno članku 66. stavku 1. Zakona obavlja poslove neovisnog državnog tijela za zaštitu prava na pristup informacijama do izbora Povjerenika za informiranje, a protiv rješenja Agencije postoji mogućnost podnošenja tužbe Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske.

Zahtjev za pristup informacijama

Korisnik ostvaruje pravo na pristup informaciji podnošenjem usmenog ili pisanog zahtjeva nadležnom tijelu javne vlasti.

Ako je zahtjev podnesen usmeno ili putem telefona, sastavit će se službena bilješka, a ako je podnesen putem elektroničke komunikacije, smatrat će se da je podnesen pisani zahtjev. Pisani zahtjev sadrži:

1. naziv i sjedište tijela javne vlasti kojem se zahtjev podnosi,
2. podatke koji su važni za prepoznavanje tražene informacije,
3. ime i prezime i adresu fizičke osobe podnositelja zahtjeva, tvrtku, odnosno naziv pravne osobe i njezino sjedište.

Podnositelj zahtjeva nije obavezan navesti razloge zbog kojih traži pristup informaciji, niti je obavezan pozvati se na primjenu ovog Zakona. Na pristup informacijama u postupcima pred tijelima javne vlasti ne plaćaju se upravne i sudske pristojbe.

U slučaju nepotpunog ili nerazumljivog zahtjeva tijelo javne vlasti će bez odgode pozvati podnositelja zahtjeva da ga ispravi u roku od pet dana od dana zaprimanja poziva za ispravak. Ako podnositelj zahtjeva ne ispravi zahtjev na odgovarajući način, a na temelju dostavljenog se ne može sa sigurnošću utvrditi o kojoj se traženoj informaciji radi, tijelo javne vlasti odbacit će zahtjev rješenjem.

Ako tijelo javne vlasti ne posjeduje informaciju, a ima saznanja o tijelu koje je posjeduje, dužno je, bez odgode, a najkasnije u roku od osam dana od zaprimanja zahtjeva, ustupiti zahtjev tome tijelu, a o čemu će obavijestiti podnositelja. Rokovi ostvarivanja prava na pristup informaciji računaju se od dana kada je nadležno tijelo javne vlasti zaprimilo ustupljeni zahtjev.

Ako tijelo javne vlasti zaprimi zahtjev za pristup informaciji koja je klasificirana stupnjem tajnosti, sukladno zakonu kojim se uređuje tajnost podataka, a nije njezin vlasnik, dužno je bez odgode, a najkasnije u roku od osam dana od zaprimanja zahtjeva, ustupiti zahtjev vlasniku informacije, o čemu će obavijestiti podnositelja.

Ako tijelo javne vlasti zaprimi zahtjev za pristup međunarodnoj informaciji, dužno je bez odgode, a najkasnije u roku od osam dana od zaprimanja zahtjeva, ustupiti isti vlasniku informacije, o čemu će obavijestiti podnositelja. Iznimno, tijelo javne vlasti postupit će po zaprimljenom zahtjevu za pristup međunarodnoj informaciji, ako je iz same informacije nedvojbeno vidljivo da je ona namijenjena neposrednoj objavi.

Na temelju zahtjeva za pristup informaciji tijelo javne vlasti će odlučiti najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Produženje rokova

Rokovi za ostvarivanje prava na pristup informaciji mogu se produžiti za 15 dana računajući od dana kada je tijelo javne vlasti trebalo odlučiti o zahtjevu za pristup informaciji:

1. ako se informacija mora tražiti izvan sjedišta tijela javne vlasti,
2. ako se jednim zahtjevom traži veći broj različitih informacija,
3. ako je to nužno da bi se osigurala potpunost i točnost tražene informacije,
4. ako je dužno provesti test razmjernosti i javnog interesa.

O produženju rokova tijelo javne vlasti bez odgode će, a najkasnije u roku od 8 dana od dana zaprimanja urednog zahtjeva obavijestiti podnositelja zahtjeva i navesti razloge zbog kojih je taj rok produžen.

Rješavanje o zahtjevu

Tijelo javne vlasti ne donosi rješenje o zahtjevu:

1. kad korisniku omogućuje pristup traženoj informaciji,
2. kad obavještava korisnika da je istu informaciju već dobio, a nije protekao rok od 90 dana od podnošenja prethodnog zahtjeva,
3. kad obavještava korisnika da je informacija javno objavljena,
4. kad obavještava korisnika da mu je kao stranci u postupku dostupnost informacija iz sudskih, upravnih i drugih na zakonu utemeljenih postupaka propisom utvrđena,
5. kad obavještava korisnika da za informaciju postoji obveza zaštite odnosno čuvanja njezine tajnosti, a radi se o informacijama za koje postoji obveza čuvanja tajnosti, sukladno zakonu koji uređuje sigurnosno-obavještajni sustav Republike Hrvatske, informacijama koje predstavljaju klasificirane informacije čiji su vlasnici međunarodne organizacije ili druge države, te klasificirane informacije tijela javne vlasti koje nastaju ili se razmjenjuju u okviru suradnje s međunarodnim organizacijama ili drugim državama.

Tijelo javne vlasti rješenjem će odbaciti zahtjev ako ne posjeduje informaciju te nema saznanja gdje se informacija nalazi.

Tijelo javne vlasti rješenjem će odbiti zahtjev:

1. -ako se tražene informacije tiču postupaka koje vode nadležna tijela u pred istražnim i istražnim radnjama za vrijeme trajanja tih postupaka,
2. -ako je informacija klasificirana stupnjem tajnosti, sukladno zakonu kojim se uređuje tajnost podataka,
-ako je informacija poslovna ili profesionalna tajna, sukladno zakonu,
-ako je informacija porezna tajna, sukladno zakonu,
-ako je informacija zaštićena zakonom kojim se uređuje područje zaštite osobnih podataka,

-ako je informacija u postupku izrade unutar tijela javne vlasti, a njeno bi objavljivanje prije dovršetka izrade cjelovite i konačne informacije moglo ozbiljno narušiti proces donošenja odluke,

-ako je pristup informaciji ograničen sukladno međunarodnim ugovorima, -u ostalim slučajevima utvrđenim zakonom.

U navedenim slučajevima tijelo javne vlasti dužno je prije donošenja odluke provesti test razmjernosti i javnog interesa.

3. ako utvrdi da nema osnove za dopunu ili ispravak dane informacije,
4. ako se traži informacija koja se ne smatra informacijom.

Dopuna i ispravak informacije

Ako korisnik smatra da informacija pružena na temelju zahtjeva nije točna ili potpuna, može zahtijevati njezin ispravak, odnosno dopunu u roku od 15 dana od dana dobivanja informacije. Tijelo javne vlasti obvezno je odlučiti o zahtjevu za dopunu, odnosno ispravak informacije u roku od 15 dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Žalba i upravni spor

Protiv rješenja tijela javne vlasti može se izjaviti žalba Povjereniku za informiranje odnosno Agenciji za zaštitu osobnih podataka koja do izbora Povjerenika za informiranje obavlja poslove neovisnog državnog tijela za zaštitu prava na pristup informacijama, u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

Žalba se može izjaviti i kad tijelo javne vlasti, u propisanom roku, ne odluči o zahtjevu podnositelja. Povjerenik za informiranje dužan je rješenje o žalbi donijeti i dostaviti stranki, putem prvostupanjskog tijela, najkasnije u roku od 30 dana od dana predaje uredne žalbe. Kad Povjerenik u postupku rješavanja po žalbi treba ispitati pravilnost provedenog testa razmjernosti i javnog interesa, odnosno provesti test razmjernosti i javnog interesa, rješenje o žalbi dužan je donijeti i dostaviti stranci, putem prvostupanjskog tijela, najkasnije u roku od 60 dana od dana predaje uredne žalbe. Kad Povjerenik, za informacije klasificirane stupnjem tajnosti, traži mišljenje Ureda vijeća za nacionalnu sigurnost, dužan je rješenje donijeti i dostaviti stranki, putem prvostupanjskog tijela, najkasnije u roku od 90 dana od dana predaje uredne žalbe. Protiv rješenja Povjerenika žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske. Visoki upravni sud Republike Hrvatske mora donijeti odluku o tužbi u roku od 90 dana. Tužba ima odgodni učinak ako je rješenjem omogućen pristup informaciji.

Sadržaj žalbe

-članak 108. Zakona o općem upravnom postupku

U žalbi stranka treba navesti:

-rješenje koje pobija

-naziv javnopravnog tijela koje je rješenje donijelo

-zbog čega je nezadovoljna rješenjem.

Kad se u žalbi iznose nove činjenice i novi dokazi, stranka je dužna obrazložiti zašto te činjenice i dokaze nije iznijela tijekom prvostupanjskog postupka.

Izvor: Agencija za zaštitu osobnih podataka www.azop.hr